

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ
ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ
ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1822: Ο Γεγονότα

1913: Δημιουργείται το πρώτο καρτούν, στις ΗΠΑ. Ο Τζον Ράντολφ Μπρέι σκηνοθετεί την ταινία «Το όνειρο του καλλιτέχνη», στην οποία ένας σκύλος καταβροχθίζει συνεχώς λουκάνικα έως ότου στο τέλος εκρήγνυται.

1923: Ο μεγάλος μάγος Χάρι Χουντίνι απελευθερώνεται από το σφικτό μανδύα που τον κρατούσε κρεμασμένο ανάποδα, 12 μέτρα πάνω από τη Γη.

1953: Τερματίζεται η πανεργατική απεργία που ξέσπασε στις 4 Ιουνίου στην Ελλάδα, με αφορμή τα οικονομικά μέτρα της κυβέρνησης Αλέξανδρου Παπάγου, μετά την υπόσχεση του υπουργού Εργασίας για αυξήσεις στους ιδιωτικούς και δημόσιους υπαλλήλους κατά 7-12%.

1975: Ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής υποβάλλει την αίτηση ένταξης της χώρας στην ΕΟΚ.

1987: Η Εθνική Ελλάδος στο μπάσκετ, με 30 πόντους του Νίκου Γκάλη, νικά 81-77 τη Γιουγκοσλαβία και προκρίνεται στο τελικό του Ευρωπαϊκού μπάσκετ της Αθήνας.

1996: Η φέτα, το κασέρι, πολλά είδη γραβιέρας και ορισμένα λάδια, αναγνωρίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως προϊόντα με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ).

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1827: Γιοχάνα Σπίρι, φιλολογικό ψευδώνυμο της Γιοχάνα Λουίζ Χάισερ, ελβετίδα συγγραφέας. (Χάιντ) (Θαν. 7/7/1901)

1913: Ντίνος Ηλιόπουλος, ηθοποιός. (Θαν. 4/6/2001)

1929: Αν Φρανκ, εβραιοπούλα που έμεινε στην ιστορία για το ημερολόγιό της. (Θαν. 12/3/1945)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1798: Ρήγας Φεραίος, πρόδρομος και πρωτεργάτης του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. (Γεν. 1757)

2002: Γιάννης Γεωργακάς, επιχειρηματίας, ιδρυτής του Μινιόν, του πρώτου πολυκαταστήματος στην Ελλάδα. (Γεν. 1913)

Κωνσταντίνος Γεράκης

(1647 – 1688)

Στρατιωτικός και πολιτικός. Διετέλεσε Αρχιστράτηγος κατά τον ελληνοϊταλικό πόλεμο και στο τελευταίο στάδιο του Εμφυλίου Πολέμου, και Πρωθυπουργός από το 1952 έως το θάνατό του. Ο Αλέξανδρος Παπάγος γεννήθηκε στην Αθήνα στις 9 Δεκεμβρίου 1883. Πατέρας του ήταν ο αντιστράτηγος Λεωνίδας Παπάγος με καταγωγή από τις Κυδωνίες της Μικράς Ασίας και μητέρα του η Μαρία Καλίνσκου, ανιψιά του εθνικού ευεργέτη Γεωργίου Αβέρωφ. Μετά τις γυμνασιακές του σπουδές, το 1901 εγγράφηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά την εγκατέλειψε ένα χρόνο αργότερα, προκειμένου ν' ακολουθήσει στρατιωτική εκπαίδευση στο εξωτερικό, καθότι είχε παρέλθει το όριο ηλικίας για την εισαγωγή του στη Σχολή Ευελπίδων. Φοίτησε για μία διετία (1902 - 1904) στη στρατιωτική σχολή των Βρυξελλών και την επόμενη διετία στη σχολή Ιππικού του Ιπρ. Το 1906 επέστρεψε στην Ελλάδα και κατετάγη στο στρατό ως Ανθυπίαρχος στο Όπλο του Ιππικού. Το 1911 παντρεύτηκε τη Μαρία Καλίνσκου, εγγονή του στρατηγού Τιμολέοντα Βάσσου, με την οποία απέκτησαν δύο παιδιά, την Ειρήνη (1914), σύζυγο του γλύπτη Γιάννη Παπά και τον Λεωνίδα (1912), διπλωμάτη και αυλάρχη των ανακτόρων.

Ο Παπάγος συμμετείχε στους Βαλκανικούς Πολέμους ως Υπίαρχος κι έλαβε μέρος στις επιχειρήσεις για την κατάληψη των Ιωαννίνων. Δεδηλωμένος φιλοβασιλικός ο Παπάγος, μετά την επικράτηση του Ελευθέρου Βενιζέλου το 1917, αποστρατεύτηκε κι εξορίστηκε διαδοχικά στα νησιά Ίο, Θήρα, Μίλο και Κρήτη. Η νίκη των «Κωνσταντινικών» και η επάνοδος του Βασιλιά Κωνσταντίνου το Νοέμβριο του 1920 είχε ως επακόλουθο την ανάκληση του Παπάγου στο στράτευμα και την αναδρομική απόδοση του βαθμού του Αντισυνταγματάρχη. Συμμετείχε στη Μικρασιατική Εκστρατεία ως Επιτελάρχης σε μονάδες του Ιππικού, όπου και παρέμεινε μέχρι την κατάρρευση του Μετώπου τον Αύγουστο του 1922.

Μετά την Επανάσταση Πλαστήρα, το 1922, αποστρατεύτηκε εκ νέου. Επανήλθε για δεύτερη φορά στις τάξεις του στρατού το 1926 επί οικονομικής κυβέρνησης με το βαθμό του Συνταγματάρχη και μέχρι το 1935 είχε φθάσει στο βαθμό του Αντιστρατήγου, διοικώντας σημαντικές μονάδες του Ελληνικού Στρατού. Στις 10 Οκτωβρίου 1935, ως αρχηγός του Στρατού οργάνωσε κίνημα μαζί με τους ομολόγους του υποναύαρχο Οικονόμου και αντιπέραρχο Ρέππα, προκαλώντας την παραίτηση της κυβέρνησης Τσαλδάρη κι επιταχύνοντας τις εξελίξεις για την επαναφορά της βασιλείας στη χώρα μας. Ο Γεώργιος Κονδύλης, που βρισκόταν σε συνεννόηση με τους πραξικοπηματίες, σχηματίζει αμέσως κυβέρνηση, ορίζοντας τον Παπάγο υπουργό Στρατιωτικών. Η νέα κυβέρνηση προκήρυξε δημοψήφισμα για τη μορφή του πολιτεύματος, το οποίο απέβη υπέρ της Βασιλευσμένης Δημοκρατίας και ο Παπάγος ορίστηκε να μεταφέρει το αποτέλεσμα στο Βασιλιά Γεώργιο Β' στην Αγγλία, όπου διέμενε.

Όταν ο Ιωάννης Μεταξάς έγινε πρωθυπουργός, επανήλθε στην αρχηγία του στρατεύματος την 1η Αυγούστου 1936, παρέχοντάς του σημαντική βοήθεια στο πραξικόπημα της 4ης Αυγούστου. Παρέμεινε στη θέση αυτή και κατά τη διάρκεια της Δικτατορίας Μεταξά, συμβάλλο-

ντας στην αναδιοργάνωση και τον επανεξοπλισμό του ελληνικού στρατού στον διαφανόμενο πόλεμο.

Με την κήρυξη του ελληνοϊταλικού πολέμου ανέλαβε Αρχιστράτηγος του στρατού ξηράς, καταφέροντας, παρά τις υλικές αδυναμίες και τον αρχικό αιφνιδιασμό, να οργανώσει την αποτελεσματική άμυνα της χώρας και να απωθήσει τα ιταλικά στρατεύματα στην αλβανική ενδοχώρα. Παρέμεινε στην ηγεσία του στρατεύματος έως τις 23 Απριλίου 1941, οπότε παραιτήθηκε, προκειμένου να μη συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις της συνθηκολόγησης μετά τη ναζιστική εισβολή και προέλαση, επικρίνοντας το στρατηγό Τσολάκογλου για το σχηματισμό δοσιλογικής κυβέρνησης.

Στη διάρκεια της Κατοχής, δημιούργησε μία πατριωτική οργάνωση, τη Στρατιωτική Ιεραρχία, στην οποία συμμετείχαν ως επί το πλείστον αξιωματικοί. Η αποκάλυψη της δράσης τους τον Ιούλιο του 1943 συνοδεύτηκε από την αποστολή του, μαζί με άλλους τέσσερις αντιστράτηγους, σε στρατόπεδα συγκέντρωσης (στο Νταχάου, μεταξύ άλλων), στα οποία παρέμεινε μέχρι τη συνθηκολόγηση της Γερμανίας.

Επέστρεψε στην Ελλάδα τον Ιούλιο του 1945 και τον Ιούλιο του 1947 του απονεμήθηκε ο βαθμός του στρατηγού εν αποστρατεία. Στις 19 Ιανουαρίου 1949 η κεντρικά κυβέρνηση Σοφούλη ανακάλεσε στην ενέργεια τον στρατηγό Αλέξανδρο Παπάγο και του ανέθεσε εν λευκώ τη Γενική Αρχιστρατηγία των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, με στόχο τη συντριβή της κομμουνιστικής ανταρσίας.

Η έκβαση του Εμφυλίου Πολέμου ήταν επιτυχής για τις αστικές δυνάμεις, με την καθοριστική συμβολή των Αμερικανών. Η εξέλιξη αυτή οδήγησε το Βασιλιά Παύλο να απονεμίσει στον Παπάγο, για πρώτη φορά σε έλληνα στρατιωτικό, τον τίτλο του Στρατάρχη (17 Οκτωβρίου 1949). Ο Στρατάρχης Παπάγος παρέμεινε επικεφαλής των Ενόπλων Δυνάμεων, συμβάλλοντας στην ίδρυση στις 11 Απριλίου 1950 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, σε αντικατάσταση των μέχρι τότε υφιστάμενων Υπουργείων Στρατιωτικών, Ναυτικών και Αεροπορίας, και την οργάνωση του Γενικού Επιτελείου

Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ), του οποίου υπήρξε και ο πρώτος αρχηγός.

Οι αποτυχημένες προσπάθειες των βενιζελωγενών δυνάμεων για τη δημιουργία ενός ισχυρού κεντρώου συνασπισμού οδήγησαν τον αμερικανικό παράγοντα να βλέπει θετικά τη λύση της ανάληψης της πρωθυπουργίας από τον δεξιό Παπάγο, που πλέον διέθετε ιδιαίτερα ισχυρό γόπτρο στην ελληνική κοινωνία. Το εγχείρημα στηρίχθηκε και από τα μεγαλύτερα εκδοτικά συγκροτήματα της εποχής (Καθημερινή, Εστία, Βήμα), αλλά αντιμετώπισε τη σθεναρή αντίδραση των Ανακτόρων, που φοβούνταν απώλεια του ελέγχου του στρατεύματος.

Στις 28 Μαΐου 1951 ο Παπάγος υπέβαλε την παραίτησή του στον Πρωθυπουργό Σοφοκλή Βενιζέλο, εκφράζοντας την πρόθεσή του να πολιτευτεί. Στις εκλογές της 9ης Σεπτεμβρίου 1951 ο «Ελληνικός Συναγερμός», το κόμμα που είχε ιδρύσει στα πρότυπα του γαλλικού Συναγερμού του στρατηγού Ντε Γκολ, συγκέντρωσε το 36,53% των ψήφων, αλλά δεν εξασφάλισε αυτοδύναμη πλειοψηφία στη Βουλή.

Στις 10 Οκτωβρίου 1952 προκηρύχθηκαν εκλογές για τις 16 Νοεμβρίου, με νέο πλειοψηφικό σύστημα. Ο Ελληνικός Συναγερμός κατήγαγε θρίαμβο με ποσοστό 49,22% και 247 από τις 300 έδρες της Βουλής, με αποτέλεσμα να σχηματισθεί κυβέρνηση Παπάγου στις 19 Νοεμβρίου 1952.

Στο εσωτερικό μέτωπο, η κυβέρνηση Παπάγου ξεκίνησε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για την ανοικοδόμηση της χώρας, μετά τον καταστροφικό εμφύλιο και την κατοχή. Στο οικονομικό πεδίο απόλυτος κυρίαρχος υπήρξε ο Υπουργός Συντονισμού Σπυρίδων Μαρκεζίνης, ο οποίος με τολμηρές κινήσεις κατάφερε τη μερική ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας.

Στις 9 Απριλίου 1953 η κυβέρνηση, με πρόταση του Μαρκεζίνη, προχώρησε στην υποτίμηση κατά 50% του εθνικού νομίσματος έναντι του δολαρίου, συνδέοντας με αυτό τον τρόπο την ισοτιμία της δραχμής με τα διεθνή νομίσματα, σύμφωνα με τις επιταγές του Bretton Woods (1944). Η απόφαση αυτή θεωρείται από τις πλέον επιτυχημένες οικονομικές κινήσεις και συνέβαλε δραστικά στη σταθεροποίηση της εθνικής οικονομίας.

Την περίοδο της διακυβέρνησής του κορυφώνεται ο απελευθερωτικός αγώνας των Κυπρίων από τη βρετανική αποικιοκρατία, που ζητούσαν την Ένωση με τη μητέρα - πατρίδα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την άμεση εμπλοκή της Ελλάδας, που αντιμετώπισε, όμως, και την αντίδραση της ισχυρής συμμαχίας Μεγάλης Βρετανίας. Η έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ βρικόκει τον Παπάγο σοβαρά άρρωστο και ανέκδο να πάρει αποφάσεις. Οι συγκρούσεις στην Κύπρο οδηγούν σε χειροτέρευση τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, που φθάνουν στο κατώτερο δυνατό σημείο με το τουρκικό πογκρόμ κατά των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης στις 6 Σεπτεμβρίου 1955.

Ο Στρατάρχης Παπάγος πέθανε, τελικά, στις 4 Οκτωβρίου 1955, έπειτα από σύντομη ασθένεια, ενώ ήταν ακόμη πρωθυπουργός. Ο Βασιλιάς Παύλος έκανε την έκκληση κι έχρισε διάδοχό του τον δυναμικό υπουργό Δημοσίων Έργων Κωνσταντίνο Καραμανλή και όχι κάποιο πρωτοκλασάτο στέλεχος της κυβέρνησής του, όπως τους δελφίνους Στέφανο Στεφανόπουλο και Παναγιώτη Κανελλόπουλο.